

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.8.2020
COM(2020) 468 final

2020/0221 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Lettland för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I rådets förordning (EU) 2020/672 (nedan kallad *SURE-förordningen*) fastställs den rättsliga ramen för att ge ekonomiskt stöd från unionen till medlemsstater som drabbas av, eller allvarligt hotas av, stora ekonomiska störningar till följd av covid-19-utbrottet. Stöd som ges enligt *SURE-förordningen* ska framför allt användas för att finansiera system för korttidsarbete eller liknande åtgärder som har till syfte att skydda anställda och egenföretagare och därmed minska arbetslöshet och inkomstförluster, samt, som en komplettering, för att finansiera vissa hälsorelaterade åtgärder, särskilt på arbetsplatser.

Den 7 augusti 2020 ansökte Lettland om ekonomiskt stöd enligt *SURE-förordningen*. I enlighet med artikel 6.2 i *SURE-förordningen* har kommissionen samrått med de lettiska myndigheterna för att kontrollera den plötsliga och allvarliga ökningen av faktiska och planerade utgifter med direkt koppling till systemet för ersättning till permitterade, och därtill hörande utgifter – ersättning för driftsavbrott och barnbidrag – systemet för lönesubventioner till exportindustrin, lönesubventioner för hälso- och sjukvårdspersonal och arbetstagare inom kultursektorn samt hälsorelaterade utgifter för personlig skyddsutrustning och utgifter för covid-19-relaterade sjukförmåner till följd av covid-19-pandemin. Det handlar framför allt om följande:

- (1) Systemet för ersättning till permitterade. Genom systemet betalas lön ut till anställda i privata företag som har permitterats. Systemet täcker mellan 50 % och 75 % av de anställdas löner, beroende på företagets storlek, med ett tak på 700 EUR per anställd och månad. Länkat till systemet för ersättning till permitterade finns den relaterade kompensationen vid driftsstopp och bidraget till arbetstagare med barn. Systemet med ersättning vid driftsstopp innebär en minimiförmån för permitterade eller egenföretagare som antingen inte är berättigade till stöd inom ramen för systemet för ersättning till permitterade av skäl som inte har någon koppling till arbetstagaren, eller erhåller mindre än 180 EUR från systemet. Förmånen garanterar en lägsta stödnivå som säkerställer att alla anställda eller egenföretagare får en lägsta förmån på minst 180 EUR i månaden. Barnbidraget ger ytterligare stöd till permitterade arbetstagare med försörjningsansvar för barn.
- (2) Systemet för lönesubventioner för turism- och exportbranscherna, vilket är en fortsättning av systemet för permitterade som särskilt riktar sig till turism- och exportföretag. Åtgärden är beroende av att mottagaren styrker att medlen används till att täcka lönekostnader.
- (3) Två lönestödutbetalningar till hälso- och sjukvårdspersonal och arbetstagare inom kultursektorn. Utbetalningarna av lönebidrag innebär ett stöd till sjukvårds- och kultursektorerna för att stödja betalningen av löner när arbetstagare permitteras. Båda systemen är villkorade av att bidragen används till att täcka lönekostnaderna.
- (4) Utgifter för personlig hälsoskyddsutrustning och annan medicinsk utrustning för att undvika hälso- och säkerhetsrisker för anställda inom den offentliga sektorn, särskilt hälso- och sjukvårdspersonal.
- (5) Covid-19-relaterade sjukförmåner, som innebär att regeringen betalar ut sjukbidrag till personer som tvingats stanna hemma från arbetet på grund av ett krav på självisolering eller självpåtagen karantän. Normalt skulle en del av sjukpenningen ha betalats av arbetsgivaren, medan staten enligt detta system står för hela kostnaden.

Lettland har lämnat relevant information till kommissionen.

På grundval av de uppgifter som är tillgängliga föreslår kommissionen att rådet ska anta ett genomförandebeslut om att bevilja ekonomiskt stöd till Lettland enligt SURE-förordningen för att stödja ovannämnda åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är helt förenligt med rådets förordning (EU) 2020/672, på grundval av vilken det läggs fram.

Förslaget kompletterar en annan unionsrättsakt som möjliggör stöd till medlemsstater i krissituationer, nämligen rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*förordning (EG) nr 2012/2002*). Den rättsakten ändras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461, som antogs den 30 mars, för att utvidga tillämpningsområdet till att även omfatta större hot mot folkhälsan och för att definiera särskilda insatser som ska kunna finansieras.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en av flera åtgärder som tagits fram för att hantera den pågående covid-19-pandemin – ett annat exempel är investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset – och det är ett komplement till andra sysselsättningsstödjande instrument som Europeiska socialfonden och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)/InvestEU. Genom att i den specifika situation som uppstått till följd av utbrottet av covid-19 stödja medlemsstaterna genom upp- och utlåning skapar detta förslag en andra försvarslinje för att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder som skyddar sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för denna rättsakt är rådets förordning (EU) 2020/672.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget läggs fram med anledning av en ansökan från en medlemsstat och är ett uttryck för europeisk solidaritet genom att ekonomiskt stöd från unionen ges i form av tillfälliga lån till en medlemsstat som drabbats av utbrottet av covid-19. Det ekonomiska stödet fungerar som en andra försvarslinje genom att tillfälligt bidra till staternas ökade offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, så att de kan skydda sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet och förlorad inkomst.

Stödet kommer att hjälpa den drabbade befolkningen och mildra den nuvarande covid-19-krisens direkta effekter på samhället och ekonomin.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen med detta instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att det utan onödigt dröjsmål kan antas av rådet innebar att det inte var möjligt att genomföra ett samråd med berörda parter.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär gjordes ingen konsekvensbedömning.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionen bör få möjlighet att ta upp lån på finansmarknaderna för att sedan låna vidare till en medlemsstat som ansöker om ekonomiskt stöd enligt SURE-förordningen.

Utöver medlemsstaternas garantier byggs andra skyddsåtgärder in i ramen för att säkerställa programmets ekonomiska soliditet:

- En strikt och försiktig ekonomisk förvaltning.
- En låneportfölj som begränsar koncentrationsrisken, den årliga exponeringen och alltför stor exponering mot enskilda medlemsstater, samtidigt som de medlemsstater som har störst behov kan garanteras tillräckliga resurser, och:
- Möjlighet att refinansiera lånen.

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Lettland för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och

med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020 om inrättande av ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet¹, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Den 7 augusti 2020 ansökte Lettland om ekonomiskt stöd från unionen i syfte att komplettera landets nationella ansträngningar för att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och dess socioekonomiska konsekvenser för arbetstagarna.
- (2) Covid-19-utbrottet och de extraordinära åtgärder som Lettland har vidtagit för att begränsa utbrottet och dess socioekonomiska och hälsorelaterade effekter förväntas på ett dramatiskt sätt påverka landets offentliga finanser. I kommissionens vårprognos 2020 förväntades Lettlands offentliga underskott uppgå till 7,3 % av bruttonationalprodukten (BNP) och den offentliga skulden till 43,1 % av BNP i slutet av 2020. I kommissionens interimsprognos sommaren 2020 beräknas Lettlands BNP minska med 7 % 2020.
- (3) Covid-19-utbrottet har även immobiliserat en stor del av arbetskraften i Lettland. I Lettlands fall har detta lett till en plötslig och allvarlig ökning av faktiska och planerade offentliga utgifter när det gäller systemet för ersättning till permitterade, och därtill hörande stödssystem – ersättning vid driftsavbrott och barnbidrag – systemet för lönesubventioner till exportindustrin, lönesubventioner för hälso- och sjukvårdspersonal och arbetstagare inom kultursektorn samt hälsorelaterade utgifter för personlig skyddsutrustning och covid-19-relaterade sjukförmåner på det sätt som avses i skälen 4–7.
- (4) Förordning nr 179 (antagen den 31 mars 2020) Regler om ersättning vid driftsstopp för egenföretagare som påverkats av covid-19-spridningen och Förordning nr 165 (antagen den 26 mars 2020) Regler om arbetsgivare som påverkats av krisen till följd av covid-19 och som är berättigade till ersättning vid driftsstopp och uppdelning i delbetalningar eller uppskjutande av skatteskulder i upp till tre år, som avses i Lettlands ansökan av den 7 augusti 2020, har antagits som ett system för ersättning till permitterade. Genom systemet betalas lön ut till anställda i privata företag som har permitterats. Systemet täcker mellan 50 % och 75 % av de anställdas löner, beroende på företagets storlek, med ett tak på 700 EUR per anställd och månad. Länkat till

¹ EUT L 159, 20.5.2020, s. 1.

systemet för ersättning till permitterade finns den relaterade kompensationen vid driftsstopp och bidraget till arbetstagare med barn. På grundval av ”Regeringsförordning nr 236 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Medel avsedda för nationella nödsituationer*, som avses i Lettlands ansökan av den 7 augusti 2020, erbjuder systemet för ersättning vid driftsstopp en minimiförmån för permitterade eller egenföretagare som antingen inte är berättigade till stöd inom ramen för systemet för ersättning till permitterade av skäl som inte har någon koppling till arbetstagaren, eller erhåller mindre än 180 EUR från systemet. Förmånen garanterar en lägsta stödnivå som säkerställer att alla anställda eller egenföretagare får en lägsta förmån på minst 180 EUR i månaden. Barnbidraget ger ytterligare stöd till permitterade arbetstagare med försörjningsansvar för barn. Åtgärden kan betraktas som en åtgärd liknande system för förkortad arbetstid i enlighet med förordning (EU) 2020/672, eftersom den innebär att anställda och egenföretagare får inkomststöd, vilket bidrar till att täcka kostnaderna för barnomsorg i samband med skolstängningar och därmed hjälper föräldrar att fortsätta sitt arbete, vilket förhindrar att anställningsförhållandet äventyras.

- (5) Enligt informationsrapporten om åtgärder för att komma till rätta med covid-19-krisen och bidra till ekonomisk återhämtning har det inrättats ett system för lönesubventioner för turism- och exportbranscherna, vilket är en fortsättning av systemet för permitterade som är särskilt inriktad på turism- och exportbranscherna. Åtgärden är beroende av att mottagaren styrker att medlen används till att täcka lönekostnader.
- (6) Myndigheterna har infört två lönebidragsutbetalningar till hälso- och sjukvårdspersonal och arbetstagare inom kultursektorn. På grundval av lagen om åtgärder för förebyggande och bekämpande av hot mot staten och konsekvenserna av dessa till följd av spridningen av covid-19, lagen om bekämpning av följderna av spridningen av covid-19-infektionen och regeringsförordning nr 303 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Reserver för oförutsedda utgifter*, som avses i Lettlands ansökan av den 7 augusti 2020, ger lönestödet bidrag till den medicinska och kulturella sektorn för att stödja betalningen av löner medan arbetstagarna är permitterade. Båda systemen är villkorade av att bidragen används till att täcka lönekostnaderna.
- (7) Slutligen har Lettland infört två hälsorelaterade åtgärder. På grundval av regeringsförordningarna nr 79, 118 och 220 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Medel avsedda för nödsituationer*, som avses i Lettlands ansökan av den 7 augusti 2020, har myndigheterna ökat de hälsorelaterade utgifterna för personlig skyddsutrustning och andra medicinska förnödenheter för att skydda anställda inom den offentliga sektorn, särskilt hälso- och sjukvårdspersonal, mot hälso- och säkerhetsrisker. Dessutom, på grundval av Regeringsförordning nr 380 (av den 9 juni 2020) Regler om resurser för att säkerställa nödvändig epidemiologisk säkerhet för institutioner upptagna i förteckningen över prioriterade institutioner och behov, som avses i Lettlands ansökan av den 7 augusti 2020, har myndigheterna betalat covid-19-relaterade sjukförmåner, varvid staten betalat ut sjukpenning till personer som tvingats stanna hemma från arbetet på grund av ett krav på självisolering eller självpåtagen karantän. Normalt skulle en del av sjukpenningen ha betalats av arbetsgivaren, medan staten enligt detta system står för hela kostnaden.
- (8) Lettland uppfyller de villkor för att få ansöka om ekonomiskt stöd som anges i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672. Lettland har försett kommissionen med ändamålsenlig bevisning för att de faktiska och planerade offentliga utgifterna hade ökat med 212 808 280 EUR per den 1 februari 2020 på grund av det ökade belopp som är direkt

kopplat till systemet för ersättning till tillåtna och relaterade stödordningar och systemet för lönesubventioner till exportbranschen, hälso- och sjukvårdspersonal och kulturbranschen. Detta utgör en plötslig och kraftig ökning eftersom den beror på nya åtgärder som omfattar en betydande andel av företagen och arbetskraften i Lettland. Lettland avser att på egen hand finansiera 20 108 280 EUR av de ökade utgifterna.

- (9) Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2020/672 samrått med Lettland och kontrollerat den plötsliga och kraftiga ökningen av de faktiska och planerade offentliga utgifterna med direkt anknytning till system för korttidsarbete och liknande åtgärder samt till relevanta hälsorelaterade åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet som det hänvisas till i ansökan av den 7 augusti 2020.
- (10) Ekonomiskt stöd bör därför ges för att hjälpa Lettland att hantera de socioekonomiska effekterna av de stora ekonomiska störningar som är en följd av covid-19-utbrottet.
- (11) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 108 i EUF-fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.
- (12) Lettland bör regelbundet informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma i vilken utsträckning Lettland har genomfört utgifterna.
- (13) Beslutet att ge ekonomiskt stöd har fattats med beaktande av Lettlands befintliga och förväntade behov, de ansökningar om ekonomiskt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 som andra medlemsstater redan lämnat in eller planerar att lämna in, samt med tillämpning av principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Lettland uppfyller villkoren i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672.

Artikel 2

1. Unionen ska göra ett lån på högst 192 700 000 EUR tillgängligt för Lettland. Lånet ska ha en längsta genomsnittlig löptid på 15 år.
2. Det ekonomiska stöd som beviljas genom detta beslut ska vara tillgängligt under en period på 18 månader från och med den första dagen efter ikraftträdandet av detta beslut.
3. Kommissionen ska göra unionens ekonomiska stöd tillgängligt för Lettland i högst åtta delbetalningar. En delbetalning får delas upp i en eller flera trancher. Trancherna i den första delbetalningen får ha en längre löptid än den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1. I sådana fall ska löptiderna för ytterligare trancher fastställas på ett sätt som innebär att den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1 respekteras när alla delbetalningar har verkställts.
4. Den första delbetalningen ska verkställas med förbehåll för att det låneavtal som föreskrivs i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672 träder i kraft.

5. Lettland ska bära de finansieringskostnader för unionen som avses i artikel 4 i förordning (EU) 2020/672 för varje delbetalning samt eventuella avgifter, kostnader och utgifter som unionen ådrar sig till följd av finansieringen.
6. Kommissionen ska besluta om delbetalningarnas storlek och verkställande, samt om tranchernas storlek.

Artikel 3

Lettland får finansiera följande åtgärder:

- (a) Systemet för ersättning till permitterade enligt förordning nr 179 (antagen den 31 mars 2020) Regler om ersättning vid driftsstopp för egenföretagare som påverkats av covid-19-spridningen och Förordning nr 165 (antagen den 26 mars 2020) Regler om arbetsgivare som påverkats av krisen till följd av covid-19 och som är berättigade till ersättning vid driftsstopp och uppdelning i delbetalningar eller uppskjutande av skatteskulder i upp till tre år.
- (b) Ersättning vid driftsstopp enligt regeringsförordning nr 236 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Medel avsedda för nationella nödsituationer*".
- (c) Bidrag till arbetstagare med barn enligt "Regeringsförordning nr 178 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Medel avsedda för nationella nödsituationer*".
- (d) Systemet för lönesubventioner för turism- och exportbranscherna, i enlighet med informationsrapporten om åtgärder för att komma till rätta med covid-19-krisen och bidra till ekonomisk återhämtning.
- (e) Utbetalningar av lönebidrag till personal inom hälso- och sjukvårds- och kultursektorn, i enlighet med lagen om åtgärder för förebyggande och bekämpande av hot mot staten och konsekvenserna av dessa till följd av spridningen av covid-19, lagen om bekämpning av följderna av spridningen av covid-19-infektionen och regeringsförordning nr 303 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Reserver för oförutsedda utgifter*.
- (f) Hälsorelaterade utgifter för personlig skyddsutrustning i enlighet med regeringsförordningarna nr 79, 118 och 220 om tilldelning av ekonomiska medel från det statliga budgetprogrammet *Medel avsedda för nödsituationer*.
- (g) Covid-19-relaterade sjukförmåner, enligt regeringsförordning nr 380 (av den 9 juni 2020) Regler om resurser för att säkerställa nödvändig epidemiologisk säkerhet för institutioner upptagna i förteckningen över prioriterade institutioner och behov.

Artikel 4

Lettland ska senast den [DATE: 6 månader efter offentliggörandet av detta beslut] och därefter var sjätte månad informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna till dess att de är helt genomförda.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Lettland.

Artikel 6

Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande